25ԻՆՆԱՅԻ ՄԻՆԻ Ն. 4579 1908 ՅՈՒԼԻՍ 9|22 ՉԱՐՇԷՆԳԻՀ 24 ՃԷՄԱԶԻ ԻԼ. ԱԽԻՐ 1326)(9 ԹԻՄՈՒԶ 1324

ՄԷՋՄՈՒԱԻ ԱԽԲԱՐ

ԳԻՆԸ 30 ՊԱՐԱ

ԳԻՆԸ 30 ՊԱՐԱ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
65, Grand'rue de Péra, Taxim, 65

Ա.ՊԱԿԱՆ ԳԻՆԸՆԹԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

		Սէնէլիկի 6 այլոյր	
Խրատնպոլ իչին	Ղրուշ	60	35
Թաշրա իչին	»	85	45
Մէմալիի էճենէպիյէ իչին	Ֆրանգ	20	10

ՉԱՐՇԷՆԳԻՀ ՎԷ ՀՅՈՒՍԱՍ ԻՐԹԷՍԻ
ԿԻՒՆԼԷՐԻ ՆԷՇՐ ՕԼՈՒՆՈՒՐ
Իլանաք իչին այրընա բազարլըզ :

مجموعهٔ اخبار
بك اوغلی تقسیم جاده‌سی نومرو ٦٥

ՀՕՃՈՒԳԼԱՐԸՆ ԹԷՐՊԻՅԷՍԻ ԳԱՏԸՆԼԱՐԸՆ ՎԱՁԻՖԷՍԻ

Ինկիլիթերրա ասըլզատէկեանընտան Լօրա Միպ՝ Ինկիլիթերրա էհալիսինին հէր սընը-ֆը իչինատ վազիֆէլէր հիսսիեաթընը եայմագ խուսուսընտա Ինկիլիզ գատընլարընա խիթապէն պագը մուհիմմ պէեանաթատ պուլունմըշ տրը։ Մուսաիլէյէին սէօզլէրի՝ եալընըզ Ինկիլիզ գատընլարընա մախսուս տէյիլ, տիւնեանէն քեւաֆֆէյի գատընլարընա տախի մախսուս օլտուղընտան, խուսուսա ճէմաաթըմըզ գատընլարընճա տախի էհէմմիյէթի տէրքեար պուլունարղընտան, գիւրաէ նազլ վէ տէրճ իտէրիզ։

Ինկիլիթէրրանընն բուհանիճէ, Թալիմ ու մէարիֆճէ վէ տիյէագճա թէրագգըսը իչին, գրալ Էտվարտըն թահթը թէպսիյէթինատ պուլունան 400 միլեոն էհալիսին նէ կիպի ճիտտի վազիֆէլէր իլէ միքէլէֆ օլտուգլարընը պիլմէլէրի մագսէտիյէ, արզուի խալիսանէմ՝ Ինկիլիզ գատընլարընն ֆաալի թէվէճճիհիւնիւ վէ մուավէնէթինի թէմին իթմէք տիր։

Գատընլար, ինսանիյէթին էմրը խայրը խուսուսընտա պէօյիւք պիր բոլ իճրասըյա միքէլէֆ տիրլէր։ Զօգ տէֆա գաթի պիր նէթիճէ՝ անճագ գատընլարըն թէսսիրիյէ իսթիհսալ օլունապիլիր։

Էյի չէհիրլիէր եէթիշտիրմէյէ միսայիա ֆազիլէթ վէ մէզիյէթլէրլէ չօճուգլարը թալիմ ու թէրպիյէ իթմէք՝ պիլասա գատընլարըն էլինատ տիր։ Զօճուգլար, պէօյլէ պիր թէրպիէյի, եապանճը էլլէրէ թէոլիմ իտիլէրէք տէյիլ, իլա վալիտէլէրին գուճաղընտա, վէ անլէրին տօտագլարընտան ալապիլիրլէր։

Ինսանլարը էյի չէհիրլիէր գըլմագ ֆազիլէթ ու մէզիյէթլէրի իսէ, հիւնի ատապ ու պիլէագ, հիրմէթ ու ռիայէթ, իթաաթ, բուհի ճէսարէթ վէ հէր էյի չէյե մէյլ ու բաղպէթ տիր։ Գատընլարըն պէօյիւք գըսմը, էվլի օլսուն օլմասըն, չօճուգլարըն ֆիքրինէ իճրաի թէէսսիր իտէպիլիր։ Պու նէ՝ կիւզել մէսուլիյէթ տիր, նէ ալի վէ միւպարէք իմթիհազ տըր։ Գատընլարըն վազիֆէսի՝ անճագ վազիֆէչինասլըգ, մէսուլիյէթ, թէվէճճիհ վէ խայրխահանէ ուպուտիյէթ օլմալը տըր։ Պու քէլիմէլէր՝ էօյլէ ֆիքրլէր իրայէ իտէր քի, պունլարըն թալիմի՝ ֆամիլեալարըն կիւզելճէ թէչքիլի վէ էֆրատըն կիւզելճէ եաշամասը իւղէրինէ իճրաի նուֆուզ իյլէր։ Կիւզել պիր էօմրիւն պաշլըճա չարթլարը՝ ճէնապը Ալլահը սէվմէք, օնտան գօրգմագ, տիկէրլէրէ կարտըմ իթմէք, օնլարըն էյիլիկինի իսթէմէք, վազիֆէյի՝ հագգա թէրճիհ իյլէմէք, իլում ու ֆինունա չալըշմագ, նիզամ ու ինթիզամ թանրմագ վէ ադրազը նէֆսանիէյի զապթ վէ թէսկին իլէ, ինսանիյէթբէրվէր օլմագ, ֆուդարա վէ միւհթաճիյնի գայըրմագ տըր։

Իչթէ պու ֆազիլէթլէր՝ տէօրթ չէյտէն, եանի մէսուլիյէթ, վազիֆէչինասլըգ, թէվէճճիհ վէ էվլաա մուհապէթինատէն պաղը տըր։ Գատընլարըն, քէնտի քէնտիլէրինէ չու սիւալլէրի տախմա իրատ իթմէլէրի՝ հէր հալատ ֆայտէլի տիր։

— «Վազիֆէլէրիմիզի նէ՞ տէրէճէ իճրա խիեաբուզ. մէմլէքէթիմիզին ախլէագճա վէ մէարիֆճէ տէրէճէսինի եիւքսէլթմէք իչին նէ՞ եաբըեաբուզ. մէյլը թաղիմիզի պիլիեօ՞րմույըզ, վէ միւքէլլէֆ օլտուղըմըզ նամուսը վէ լիեազաթը գատընլարա մախսուս վազիֆէլէրի՝ սուրէթի լայըզէտ իճրա խիեօ՞ըմըյըզ։»

Պիր տագրգաճըզ տրիզ ու ամիզ տիւշունիւնիւզ։ Միւհթէրէմ ֆամիլեալար թէչքիլի՝ էյի վալիտէլէրին էսէրի տէյիլ մի տիր։ Էյի պիր այիլէ թէչքիլաթը՝ էգօնոմի պիլէն, էվվենին ումուր ու խուսուսաթընա լայըգըյլա նէզարէթ իտէն գատընլար ատայէսինատ տէյի՞լ մի տիր։ Խայրը՝ էվլատտար եէթիշտիրիպ, ֆէնոր թասարրուֆա ըրտյեթէն ըէֆահ ու սատատէթի թէէմինէ մէտար օլան խասսէլէր՝ ումումի վէ խուսուսի էօմրիւն թէմէլինի թէչքիլ ի՞թմէեօր մը։ Պու կիպի այիլէլէր պագի գալմալը տրը, վէ գատընլար՝ վազիֆէչինասլըգ վէ էյի չէհիրլիք տույդուլարընը էվլատլարընն գալպլէրինատ մուհաֆազայա դայրէթ իտէրէք, քէնտի բուհանի վէ մանէվի թէէսսիրլէրինի իճրատէն կէրի տուրմամալը տրրլար։ Ֆամիլեալար, եալընըզ էքմէք իլէ եաշամաղլար. եաշամազ իչին ճէնապը Ալլահն քէլամը տախի լազըմ տրը։ Լաքին չիմտիքի գատընլար պու հագգդէթի նէ՞ գատար պիլիեօրլար. կէօզլէրինի գուպպէյի ասիմանէ տօղրու տթֆ խիեօրլա՞ր մը. Թալիմ ու թէրպիյէ հագգընտա եիւքսէք ֆիքիրլէրի վա՞ր մը տրը, վէ էվլատլարընա՝ մէզհէպին ագայիտինի էվվէլքի գատար զայրէթլէ էօյրէթիեօրլար մը։ Մէզհէպին ագայիտի՝ այլէ էօմրիւնատ, ֆէնոր գանը թէմիզլէյիճի պիր նէվ մուալիճէ տիր, վէ ֆամիլեա հաեաթընա գուվվէթ վէ սըհհէթ պախչ իտէր։

Զօճուգլարընն գալպլէրինատ չէհիրլիւք մէզիյէթլէրինի ալըշտըրմագ վէ մէզհէպին ագայիտի իպթիտաիյէսինի էօյրէթտիրմէք իչին մատտի վէ մանէվի հիչ պիր ֆէտաքեարլըգտան կէրի տուրրուլմամալը տրը։ Վալիտէլէրին էն պէօյիւք խըզմէթի՝ էվլատլարընն հագգի մուալիմէսի, միւրէպպիյէսի օլմագ, վէ ճիսմանի էքմէյի վէրտիքտէն պաշգա, բուհանի էքմէյի տախի վէրմէք օլմալը տրը։ Աղաճ՝ եաշ իքէն էյիլիր. սիզ տէ վալիտէլէր, էվլատլարընըզըն գալպլէրինի, անլէր հէնուզ թըֆիրլիյէթտէ իքէն կիւզել տույդուլար իլէ աշըլայընըզ։

Գատընլար՝ վալիտէ գըզգարընտաշ վէ մուալիմէ սըֆաթըյա պէօյիւք պիր մէսուլիյէթ ալթընտա տրրլար։ Պու մէսուլիյէթ գարշըսընտա իհթիրազ իթմէյի տիրլէր, վէ էվլատլարընը, միւսթազպէյէն էօմիւրլէրինատ մուվաֆֆագ օլմագ իչին հէր հալատ լազըմ օլան մատտի վէ մանէվի մէզիյէթլէրէ ալըշտըրմալը տրրլար։ Ալէմը թիճարէթ վէ սէնայիտէ կէօրիւլէն ումումի ըէգապէթ սէպէպիյլէ եաշամագ միւշքիլ օլմուշ տրը. ֆամիլեալարըն պագասընը մուհաֆազա իթմէք իչին չօգ չալըշմագ լազըմ տրը։ Էկէր պիր քիմսէ մէզհէպճէ վէ պիլէագճա հիսսիեաթը հայիզ տէյիլ իսէ, էկէր քէնտի պէօյիւկինէ հիւրմէթ իթմէզ իսէ, քէնտի տէրէճէսինի պիլմէզ իսէ, էլհասըլ գալպինատ հիսսիյաթը ինսանիյէթքեարանէ թաշըմագ իսէ, էօյլէ պիր քիմսէ՝ չալըշմագլըըն գըյմէթինի նա՞սըլ պիլէպիլիր։

Ֆամիլեալարըն, մանվընա սէպէպ նէ՞ տիր։ Եէնի վէ սթիգ թէճրիպէլէր պիզէ պու խուսուսատա նէ՞ էօյրէթմէքտէ տիր։ Հէր քիմ Ալլահն գօրգուսընատ ուզագլանը՝ հէր քիմ դանուն ու նիզամա ըրտյէթ եիմէպ վէ հէր քիմ, ֆամիլեասը տախիլինատ քէմալը սիքիւն ու ասայիշ իլէ եաշամայը ճիրատէն արզուլէմէզ իսէ, էօյլէ պիր քիմսէ մանվ օլմուշ տիմէք տիր։ Մէզհէպ վէ անըն էօյրէթտիկի հաղրգէթլէր՝ ֆամիլեալարըն պագասընը թէէմին իսէն միհէքէմ վէ գավի թէմէլլէր տիր։

Նէ գատար թէէսսիֆէ չայիան տըր քի, զէմանէմիզ գատընլարը՝ սատէլիքտէն ուզագլանըպ, սիւս ու տարաթը, միւսլիմիկի՝ քէնտիլէրինէ չէրէֆ ու իֆֆիթիսար ատտ խուսուսլար, վէ ֆէնոր թասարրուֆ վէ հիւսնի իտարէի պէյթիէ հագգընտա պիրպիրլէրիյլէ ըէգապէթ իտէճէք եէրէ, թէզելենաթ, տարաթ եօլունտա եէկտիկէրինէ գարշը ըէգապէթ չըգաեօրլար, վէ գատընլարա այտտ օլան քեւաֆֆէյի վազիֆէլէրի ունուտարագ, անճագ սոն հարաքեաթատա պիրիպիրինի կէչմէյէ չալըշըեօրլար։ Այիլէլէրին մանվը իչին պունատան տահա ֆէնա պիր հալ թասավվուր օլունապիլիր մի։

Մէզհէպ վէ թէրպիյէ խուսուսաթընճա ֆիլֆուրսուզըզ՝ պիր այիլէնին տաղըլմասընա պաշլըճա սէպէպ տիր։

Ֆամիլեալարըն մանվը սէպէպլէրինատէն պիր դաչընը միւսատաէնիզլէ չուրանճգատ պիքր իթմէք իսթէրիմ։

1.— Էֆրատ միեանընտա բուհանի վէ ախլէագի տույդուսուզլըգ քի, թէտրիճէն ախլէագ պօզուգլըզընա գատար կիտէր։

2.— Տիւնեէվի թէզեինաթ վէ տարաթըն արթմասը քի, ֆամիլեասա ինթիզամ խալէլ կէթիրիպ, պիր ֆամիլեանընն հէր պիր ֆէրտի պու եիւզտէն խոտպին օլսուր, էրքէքլէր վէ գատընլար կէվչէքլիք քէպպ իսէր, ֆիքիրլէրի վէ վիճուտլէրի զայիֆլէչիր, քէտէրլէր արթատ, չալըշմագ զայրէթի ազալը, վէ պու սուրէթլէ վազիֆէլէրինի թանըմազլար, տիկէրլէրինի թահգիր իտէրլէր, վէ ումումըն զարարընտա քէնտի մէնֆաաթլարընը տարարլար։

3.— Մէզհէպ վէ թէրպիյէ խուսուսաթընճա վազիֆէսիպ, էվլատլարընն թալիմի հագգընտա գայասըզ, նիհայէթ վիճտանսըզ օլան բէտէր վէ վալիտէլէր՝ քէնտի կիւնլիք իսթիրահաթլարընը տիւշունաիքլէրի, վէ էվլատլարընը՝ եա հիչ գայրմամաքգլարը, եախսա բէք ազ գայրարգլարը իչին տիր քի, չօճուգլար պիթթապի եիւզ իւսթիւնէ գալը։

4.— Պիր թագրմ նամէչրու զէֆքլէրէ միւպթէլա օլարագ, էրքէքլէր վէ գատընլար՝ ասըլ վազիֆէլէրի գարշըսընտա գայասըզ վէ ֆիթուրսուզ պուլունուրլար։

Իչթէ ֆամիլեալարըն մանվը սէպէպլէրի պայշըճա պունլար տրը։

Դու գայլերուն մի՛ հաւատար հեզ ոչխարներըզ սիրուն,
Աղջիկդ անմեզ մի՛ թողուր ժողովին մէջ լիքբերուն։
Զարերը միշտ փափագ մ՚ունին բարիքի,
Բայց այդ փափագ մարմին մ՚է լոկ անհոգի։

ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒ ՎՐԱՅ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Մանկութեան որրանը, պատանեկութեան և երիտասարդութեան հանգրուանն ու անքոյթ պատասպարանն և ընդհանրութեան ամենանախանձելի և ամենահամակրելի տեղին եղած է ամեն դպրոց՝ ուր ամեն ոք՝ իր յոգնաջան մեղու՝ իր քաղցրաւէտ ապագայ սերունդը կը հայթայթէ և աշխատասէր մրջիւնի մը նման իր անձանձիր խնամքովն ու ջանքովը իր ձմեռնային ուտեստը կ՚ամբարէ նեղ և անձուկ բնակարանին մէջ։ Ապաքէն ո՞րքան աշխատասիրութեան և համբերութեան բարի տիպար ամեն հայրենի, այսու հանդերձ, աւա՜ղ, սակաւք են որ կը թելադրուին և կը յորդորուին այս բարի օրինակէն՝ որով քիչերն, այո՛, քիչերը մասնանիչ կ՚ըլլան և կ՚անմահանան յաւերժական օրհնութեամբ և նախանձելի գովասանքներով։ Եւ էր աղագաւ։— Յայտնի և պայծառ է պատասխանն, այն է՝ այո՛, անոնց վարիչներն և ղեկավարները մի միայն վարձկան հովիւներ ըլլալուն, սոսկ իրենց անձնական առօրեայ շահը մտածող, իրենց բարւոյն համար աշխատող և նախանձաւոր եղող։ Ամեն տարւոյ մէջ՝ այն դպրոցներու անունն ու համբաւն եղած է՝ որոնք որ ըստ օրինի իրենք զիրենք յոգնեցնելով՝ ամեն ճիգ ու ջանք բրած են իրենց աշակերտները մատնանիշ ընելու՝ ամավերջի քննութեանց միջոցին, օրինաւոր, արդար քննիչներով իւրաքանչիւր աշակերտը քննելով և ըստ արժանաւորութեան զիրենք վարձատրելով՝ տարւոյն մէջ ստացած բարի նիշերուն համեմատ, որոնք ոչ սակաւ արդիւնք յառաջ կը բերեն միշտ՝ եթէ ըստ օրինի և խղճի մտօք արձանագրուին ամեն ուսմանց, գիտութեանց և լեզուաց համար։ Ցիշեալ նիշերն՝ իբրեւ թղթադրամ նկատուելու են վարժարանաց մէջ, ինչպէս Գաղղիա և այլուր և գնահատուած փոքրիկ գումարով։ Եղած են աշակերտներ՝ որոնք իրենց ջանքովն և եռանդուն աշխատութեամբ, իրենց վիճակին համեմատ ոչ սակաւ գումար մը ձեռք բերած են յաւարտ ընթացից։ Այս մասին որ և է Տեսչութիւն ինայելու չէ այս փոքր լուսայիկը ի յառաջադիմութիւն իրենց ապագայ սերնդեան։ — Նուաստս՝ բաւական տարի առաջ, այս ամենակարեւոր դրութեամբ՝ հարիւր աշակերտաց տեսուչ և ուսուցիչ կարգուած միջոցիս՝ ծեծը դպրոցէն վերուցած, շատ յառաջադէմ աշակերտներ հասուցած եմ, որոնք Եւրոպա բարձրագոյն վարժարանները դիմելնուն, մի քանի տարի չահած են իրենց ընթացքէն, ըստ իրենց արժանաւորութեանը։

Եթէ այժմեան քրիստոնեայ դպրոցներն՝ Օսմանեան պետութեան վարժարանաց նման խիստ և անաչառ քննիչներ ունենային, արդարեւ մեծ և ակներեւ պիտի ըլլար տարբերութիւնը։ — Այժեան Արեւելեալ դպրոցաց տեսուչներու շատերն՝ ի մխիթարութիւն և ի զուարճութիւն ևեթ իրենց աշակերտաց ծնողաց և ազգականաց, կը զոհանան մինակ մի քանի այլևայլ ճառերով, առակներով, տրամախաւսութիւններով և թատերական հանդէսներ

րով համակրելի ընել տալ զիրենք համդի- սականաց և օրծիթերթերու միջոցաւ խակ դրուատել իրենց աշակերտները : Ծնողաց շատերը յաճախ կը խաբուին այսպիսի հան- դէսներէն՝ Թութակաման սերտած ըլլա- լով ըսածնին և գրիթէ ամեն աշակերտ շատ ժամանակ վռնած ըլլալով : Ըստ արդի դրութեան , պէտք են , այս՛ մեր կարծի ծրագիրք իսկ համաձայն ըլլան Օսմանեան Պետութեան վարժարանաց , որպէս զի ա- շակերտք հոն զինելով՝ կարենան բարձ- րագոյն կարգերու մէջ մտնել՝ ըստ իրենց արժանաւորութեանը : Այս մասին խորհիլ և տնօրինելն՝ Ուսումնական Խորհրդոյն- րու կը պատկանի : Ա. Մ.

ՊՈԼԷՃԻՔ

Պու կիւն Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եօր- թուսը մինասիպէթիյլէ Պոլիսի Գաթօ- լիք ճէմաաթընըն , քէնտի ժողովրդապետի պուլունան Տէրյ. Գրիգոր Ծ. Վ. Աչըգ- եանըն մուվաֆֆէգըէթինտէ իպրազ իյլէտիկի հիւմի նիյէթ՝ ճիւմլէ գալպլերի մէսրուր էթմէ մալումու իյլէմիշ տիր :

Քիլիսէ այինինտէն սօնրա , էհալի քաաֆֆէթէն Մէրխաասիանէ սալօնընա կէլմիշ , ժողովրդապետին էլինի պուս իթ- միշ , վէ էրքէք գատըն խոռ թէպրիքինի իճրա էյլէմիշլէր տիր : Պատէհու զըգլար մէքթէպի չակիրտանը՝ էրմէնիճէ վէ Ֆը- րանսըզճա նութգլար գրաաթ իթմիշլէր , վէ քիւչիւք զըգլար իսէ՝ ղաւէթ խօշ պիր միւքեալէմէ իլէ չիչէք պուքէթլէրի թագտիմ էյլէմիշլէր տիր : Պունտան ճիւմ- լէսի տախի մէզքիւր մէքթէպին մուալլի- մէսի Տիկին Լուիզա Աստըեանըն թէբրիկի իւզրէ ղաւէթ մունթազամ սուրէթտէ իճ- րա խիլմիշ տիր :

Տէրյ. Գրիգոր Ծ. Վ. Աչըգեան , Պո- լիսին մուվասըլէթի կիւնինտէն պէրու ճէմաաթըմըզ չօճուգլարընըն թալիմ ու թէրպիյէսինի ճիտտէն արզու խոռք , նիչէ աէֆալար կէրէք էրքէք վէ կէրէք գըզ չօճուգլարընըն թէրագգըսը իչին թէշվիգ զըմնընտա խարիճտէ վէ տէրունը քիլիսէ- տէ վագ ու նասիհաթլար վէրմիշ օլմասըյ- լա պէրապէր , չի փայտէ քի սօն կիւնլէր- տէ չօքսիւզլէր կիպի տաղըլմըշ վէ բէրի- շանիյէթ հալինտէ տիւչար օլմուշ , էրքէք չօճուգլարըն էն քիւչիւքլէրի՝ գըզլար մէքթէպինէ իլթիճա իթմիշլէր , վէ պիր ազ պէօյիւքլէրի իսէ , պիր միւնասիպ մուալ- լիմ գօնուլմատըղը համպէլէ էօյլէ պիր կիւնտէ ալա մէյտանտա չըգմամըշ օլտուգ- լարընտան միւթէէսսիրէն , միւմկինէ՞ էվ- վէլա ճէմաաթըն վէ գըզլար մէքթէպի չօ- ճուգլարընըն թէպրիքլէրինտէն տօլայը պէ- եանը թէշէքքիւր խոռք , պատէհու էր- քէք մէքթէպի խուսուսընտա նագըլ մէգալ խաէրէք , չօճուգլարըն հալը աէֆալէթինտէն պահս իթտիկինտէն չօգլարըն կէօզլէրի եա- շարմըշ , վէ թէպրիք պիյնէթինին խիթա- մը ազըպինտէ պիր արա մէքթէպ իչին միւզաքէրէլէր ճէրէյեան իթմիշ տիր :

Էվվէլ էմիրտէ ազիմ միւշքիլաթը մու- ճիպ օլան ագչէ թաահիւլի մէսէլէսինի ճէ- մաաթըմըզ էֆրատընտան վէ տավա վէ- քիլլէրինտէն Գրիգոր էֆ. Տէմիրճեան ուհ- տէսինէ իյլէմիշ , վէ թաահհիւտ միւպա- շէրէթ խաէնէկի կիւն պէր վէճհի բէչին ճէմաաթըն սանտըղընտա պիթը լիրա թէէ- մինաթ ագչէսի պրագըմայը վաա իթմէսի իւզերինէ , մէքթէպին կէչէն սէնէքի պիւտ- ճէսի օլան 5600 ղրուշըըգ աէֆթէր օգու- նուպ , անտէ թաախ ու թէպաիլի լազըմ կէօրիւնէն պազը ղալէմլէր թայհին իլէ , 5800 ղրուշա իպլաղ խաիլերէք , աէֆթէր թանզիմ վէ թաստիգ օլունմուշ , վէ էր- քէք մէքթէպինէ մահիյէ 300 ղրուշ մաաշ- լը միւնասիպ պիր մուալլիմ պուլմագ , վէ հէր իքի մէքթէպլէրին նիզամ ու ին- թիզամ իւզրէ աէվամընա նէզարէթ իթ- մէք իւզրէ , ալ չօգ մէքթէպ կէօրմիւշ կէճկլերտէն պիթը քիշիլիք պիր հէյէթ

Թէշքիլ խոլմիշ տիր : Պէօյլէճէ Լուսաւորիչ եօրթուսը , ճիւմլէյէ բուհանի մէսէրրէթտէն մաատա ,մանէվի վէ ֆիքրի պիր չաահ- միւլ տախի մուճիպ օլմուշ տըր :

Միւմքինէյ՞ Տէրյարգելի , իշպու գա- րարատըն ղայէթ մահզուզ օլուպ , սէպաթ իլէ աէվամ խոլմայսընի թէմէննի իյլէմիշ տիր :

ՄՈՒԽԲԻՐԻՄԻԶ

Պոլիճէ , 27 Թեմուզ 1908

ԽԱՐԻՃԻԷ

Մ. ՖԱԼԻԷՐ ՎԷ Մ. ՊԻՇՕՆ ՆԷ՞ ՍԷՕՅԼԷՄԻՇ ԻՍԻՆ ԼՎՐՈՊԱՅԱ ԿԻՏԻԵՕՐԼԱՐ

Ֆրանսա մէպուսանընտան Մ. Ժէրվէ , պայէսանէքի սէրլէվհա իլէ պիր Բարիզ գա- զէթասընա պէր վէճհի աթի եազմըշ տըր :

«Ֆրանսա Ռէյիսի հիւքիւմէթինին՝ աէօրթ հիւքիւմտարը զիեարէթէ կիտէճէկի չու սըրատա , նիհաեթըմըզըն խալիսէթինի վէ էֆքեարըմըզըն մաաիյէթի տախմէսինի միւ- աէրրահէն պէեան իթմէմիզ ֆայտէտէն խա- լի տէյիլ տիր . զիրա պու զիեարէթ՝ եա- լընըզ միւզաքէրէ նէզաքէթ տէյիլ , Ֆը- րանսա պոլիթիգասընըն տախի իճապա- թընտան տըր : Ֆրանսա տիբլօմասիսի՝ էվ- րոպա պէօյիւք միլլէթլէրինին էմնիյէթիյլէ հէր նէրէտէ իճրաի մուամէլէյէ տավէթ օ- լունուր իսէ , մազգէտի , քէնտի միւթթէ- ֆիգլէրի վէ տօսթլարը գարշըսընտա հէր ան ու տագըգա սատագաթտան այրըլմա- մագլա պէրապէր , ճիւմլէ արասընտա հու- սուլը իթթիլաֆա վէ մէնաֆիի ումումիէնին խիթագաճընա չալըշմագ պոլիթիգասընը թէրվիճ էյլէմէք տիր :

«Ֆրանսանըն քեաֆֆէյի միւտտաֆիգլէ- րի՝ պու նէթիճէյի էլտէ իթմէկէ մախ- սուս տըր : Պիզ , տէվլէթլէրի պիրիպիրինէ գարշը չըգարմագ , եախօտ օնլարտան պի- րինէ մուխալիֆէթ իթմէք խոմէմէկ : Պու սէօզլէր՝ խուսուսի պէեանաթ տէյիլ տիր . Ֆրանսա հիւքիւմէթինին թաապիտ իթմի- կի պոլիթիգանըն թամամի հաղգընտա օլ- տուղընա հէր քէս թէէմին օլապիլիր : Բէ- յիսի հիւքիւմէթին վէ խարիճիէ նազըրը- նըն Ռէվալա կէօթիւրտիւքլէրի միւլահա- զա՛ պու տըր :

«Տանիմարգա , Իսվէճ վէ Նորվէճ հիւքիւմ- տարլարընա վէրէճէքլէրի թէէմինաթ պու օլաճագ տըր : Իշպու թէէմինաթը՝ տիկէր քեաֆֆէյի հիւքիւմտարլարա տախի վէրէ- պիլիրլէր : Պիզ , գավմըմըզըն վէքեալէթ ու ֆիրասէթինէ իթաաթ , վէ մէմլէքէթի- միզին չէրէֆի ասարը գատիմէսինէ աէվամ խաէրէք , մէյտանտա գօնուլան եախօտ գօ- նուլաճագ օլան մուհիմ մէսէլէլէրի՝ միւ- սալէմէթ վէ իմթիզաճ ֆիքրիյլէ հալլ ու ֆասլ իթմէկէ չալըշմագ խոմէրիզ : Պիզ , ազլէն իւմիտ խոլէպիլէն չէյլէրի թալէպ խաէրիզ : Նէ՛ հիսսիյաթ , նէ՛ տէ ահվալ ու վէգայի իւզէրինէ իճրայի թազեիգ իթ- մէք խոմէմէյիզ : Վագաա պիզ տէ , զըը- ճըրըը պիլէյլէմիշ օլարագ սագլաէօրուզ , ֆագաթ միւշքիլ պիր տիւյիւմիւ գըըճ իլէ քէսէճէք տէյիլիզ : Օ տիւյիւմիւ միւ- սալէմէթլէ չէօզմէք խոմէրիզ : Իմտի , պօ- լիթիգամըզ՝ ալա չիւպհէյի տաւէթ խաէ- մէզ : Լա Հէյ գօնֆէրանսընտա կէօսթէր- տիկիմիզ վէճհիլէ ,-հասըլ քի կիւնլիւք տիբ- լօմասի էօմրիւ վուգուաթլարընտա տախի ֆիիլէն խալպաթ իթմէք խոմէրիզ ,— չախ- սի հիչ պիր էնանիյէթ կէօզէթմէյէրէք , մէտէնիյէթ վէ միւսալէհա տավասընա , պիլճիւմլէ մէնաֆիի իքթիսատիէնին թէ- րագգըսըյա խըզմէթ իթմէքտէյիզ : Պու հիսս՝ եէնի տէյիլ տիր , վէ Ալմանիա պիր գաչ սէնէտէն պէրու պու հիսսի թագտիր իթմիշ օլմալը տըր , չիւնքի 1904տէն պէ- րի Մարօգ հագգընտա ումում իչին միւ- սավաթը իգթիսաատի խոմէմէքտէ իտիք : Պու պոլիթիգայա սատըգ գալարըգ . Ալմէ- զիրաս գօնֆէրանսը տա՛ օ պոլիթիգայը թաատիգատէն պաշգա պիր չէյ եափմամըշ տըր :

«Բրօֆէսօր Լամբրէխ հէր նէ տիւշիւ- նիւրսէ տիւշիւնսիւն , պիզ , տիկէր մէսէ- լէլէր հագգընտա տախի այնի մէսլէքի թէագիպ խոսէճէյիզ : Միւմքինէյ՞ին Ֆրան- սա պոլիթիգասը ալէյհինտէքի թէճավիւզը հէմ մանէասըզ տըր , հէմ տէ տօղրու տէ- յիլ տիր : Արզու օլունուր քի , պու կիպի չայեանը թէէսսիւֆ պէեանաթ , մէմլէ- քէթլէր պէյնինտէ սուի թէֆէհհիւմա սէ- պէպ օլմասըն , զիրա պու նիւգատըն պիր թագըմ էօյլէ գաաֆէթլէր հասըլ օլուեօր քի , ալիլ վէ սամիմի քիմսէլէր պունլա- րը գարշը ուղրաշմագ իչին միւշքիլաթա ուղրաեօրլար : Սօն սէնէլէրտէ Ալմանիատա պու եօլտա պէեանաթ՝ զիեատէ վագը օլմուշ տըր : Ֆիլվագը կէօրիւնիւր քի , Ալմանիատա , էֆքեարը ումումիէյի , պա- զըն տօղրու վէ բէսմի թէէպիրաթ չէքիլ- միշտիր ; պագըն տէ փուրթունալը հալ- տէ Ալմանիա լէհինտէ վէ Ֆրանսա ալէյ- հինտէ միւնագաշալար իլէ պիրիպիրինէ մուղայիր պէեանաթ վէ նէշրիաթըն թէ- էսիրի թահթընտա պուլունտուրարագ , էֆ- քեարը մէզքիւրէյի եանըլթմագ վէ թէհամ- միւլիւ թիւքէթմէք իչին պիր ուսուլ իթ- թիխազ օլունմըշ տըր : Էօյլէ քի , չայեանը թէէսսիւֆ թէճրիւպէլէր նէթիճէսիյլէ , իհ- սան , հագըգաթըն հա՛նկը թարաֆտա օլ- տուղընը , տօղրու ֆիքրի պէեան խաէն տիբլօմասինին հա՛նկըսը խաուկինի պիլ- մէք իսթէեօր . եանի օ հագգըն տիբլօմա- սի՝ Վիլհէլմշթրաասէնի (Պէրլինին խարիճիէ նէզարէթի աէիրէսի) բէսմէն խաարէ խաէ՞ն մի տըր , եօգսա նիմ-բէսմի սուրէթտէ իլ- համ օլունան մը տըր :— Պիզիմ կիպի Ալ- մանիա տախի տիբլօմասիճէ իթթիհատ տաիրէսինտէ հարէքէթ խաէրսէ , ղայէթ ֆայտէլի օլուր :

«Իմտի , Ֆրանսանըն մուամէլէսի՝ սա- տէ վէ խալիսանէ տիր : Ֆրանսա , իքի գատիմի խասիմլէրի եէկտիկէրինէ եագ- լաշտըրմաղա չալըշմագլա , Ինկիլթէրրա վէ Ռուսիա իթթիլաֆընը պաշա չըգարմըշ տըր : Ֆագաթ պիզ , պու մուամէլէյի , քիմ- սէյէ գարշը իճրա իթմէմիշիզ տիր : Ֆրան- սանըն արզուսը՝ Էվրօպա մէնաֆիի իգթի- սատիյէսինին հէր թարաֆտա մուհաֆազա խալմաքսընտէն իպարէթ տիր : Ֆրանսանըն պոլիթիգասը՝ եալըրըզ ինսանիյէթ վէ միւ- սալէհայա խատիմ տիր : Ֆրանսա էմին տիր քի , մէնաֆիի միւխթէլիֆէյի իթթիֆագ իթտիրմէքլէ , միւսալէհանըն մուհաֆազա- սը գապիլ տիր : Բէք միւսէրրահ օլմաեան պոլիթիգալար գարշըսընտա պիզիմքի սա- տէ , միւպէրրահ վէ մուխլիս տիր : Մէն- ֆաաթլարըճա ուղլաշմագ պոլիթիգասը տըր : Պու կիւն Ալմանիա պիլիր քի , Մարօգտա իթթիլաֆըմըզ իգթիսատի հուսուլի վէ մէ- նաֆի ճէմիյէթլէրի թէշքիլի գապիլ տիր : Պու նիւմայիշի գաթի՝ պէեանաթըմըզը թաստիգ վէ հարէքէթիմիզի թայինի իթ- մէքտէ տիր . պէեանաթ վէ հարէքէթիմիզ իսէ՝ թէհդիտսիզլիկ սաաըգ պիր պոլի- թիգա տըր քի , եաանը՝ միւսալէհանըն ֆայ- տալէրինէ , մէսէրրէթլէրինէ հէմ քէնտիմի- զի , հէմ տէ տիկէրլէրինի նայլ իթմէքտէն իպարէթ տիր :»

*** Պէրլինին քեաֆֆէյի ղազէթալարը՝ Մ. Ժէրվէնին մէզքիւր մէգալէսինին պազը ֆըգրալարընը այնէն նագլ իթմիշլէր տիր : «Պէրլինէր Թակէպլաթ»ըն Բարիզ մուխ- պիրի՝ պու մէգալէնին էհէմմիյէթինի գա- պուլ իլէ պէրապէր , պունտա , Մ. Ֆա- լիէրին սէյահաթընտան էվվէլ Ֆրանսա պոլիթիգասընա մէթանէթ վէրմէք իչին պիր վասիթէ կէօրիւեօր : «Տէօյչէ Թա- կէսցայթունկ»՝ մէգալէնին հէր նօգթասընը , Ֆրանսայա վայըը միւսավիա սուրէթտէ գըր- թիգ խաիլեօր : «Թէկլիխէ Ռունտշաու» տի- եօր քի , «Մէզքիւր պէյանաթըն , պէօյիւք պէօյիւք լուղէթլէրտէն պաշգա պիր չէյի հավի օլուպ օլմատըղընը վագըթ պիզէ կէօսթէրէճէք տիր : Ֆրանսա , տախմա վէ տիկէր միլլէթլէրտէն էվվէլ , Ալմանիանըն՝ ուհտէսինտէ վէ խալիսանէ պիր պոլիթի- գայա սալիք օլմագ իսթէտիկինի կէօրէ- ճէք տիր : Էֆքեարըճա պու սամիմիյէթ

Ալմանիա թարաֆընտան էհէմմիյէթի մախ- սուսէ վէրիլմէսինէ թէաճճիւպ խոլմէմէլի տիր : Պու խասիա՝ լուղէթին ասըլ մա- նէասընճա , «քանաէթիմիզ» տիր , ֆա- գաթ Ֆրանսայա գարշը տէյիլ տիր :

Մ. ՖԱԼԻԷՐԻՆ ՍԷՅԱՀԱԹԸ

Գօբէնհակաան էֆրէնճի Թըմ. 20 Թա- րիխլիյէ պա թէլէկրաֆ իշար օլունտըղընա կէօրէ , Ֆրանսըզ հարպ սէֆինէլէրի , Ռէի- սի հիւքիւմէթ Մ. Ֆալիէրի վէ խարիճիէ նազըրը Մ. Պիշօնը համիլ օլան Վէրիթէ նամ զըրհլըեօր էօնտէն կիթտիկի հալ- տէ , օ կիւնիւ , էօյլէտէն իւչ սաաթ սօն- րա չէհրի մէզքիւրըն լիմանընա կիրմիշլէր տիր : Պու սըրատա 101 բարէ թօբ աթը- լըրագ , բէսմի սէլամ իֆա գըլընմըշ տըր : Ֆրանսըզ հարպ սէֆինէլէրի տէ մուգա- պէլէ իթմիշլէր տիր : Մ. Ֆալիէր Տանի- մարգա գըրալը Սէքիզինճի Ֆրէտէրիգ իլէ խանէտանը գըրալի թարաֆընտան իսթիգ- պալ օլունմըշ տըր : Հէյէթի սիւֆէրա իլէ Տանիմարգա բիճալը տախի հազըր պուլուն- մըշլար տըր : Պէր միւթատ բէսմը թագ- տիմ իֆա օլունտուգտան սօնրա , Մ. Ֆա- լիէր՝ Էմալինէ Քրիսթիան սէրայընա կէօ- թիւրիւլմիւշ տիւր : Սաաթ 9տա Մ. Ֆա- լիէր՝ գրալ վէ գրալիչա իլէ գրալըն պէօ- յիւք մախտումընա վէ զիեաֆէթինէ իճատէ զիեարէթ իթմիշ տիր : Եարըմ սաաթ սօն- րա բըէնս վէ բրէնսէս Վալտէմարը զիեա- րէթ իչին Պրէնչթօֆա կիթմիշ տիր : Մ. Պիշօն՝ Տանիմարգա խարիճիէ նազըրը իլէ ուզուն միւտտէթ կէօրիւշմիւշ , վէ ազշամ , սէրայտը գըրալլըը Մ. Ֆալիէրին չէրէֆինէ միւքէլլէֆ պիր զիեաֆէթ վէրիլմիշ տիր : Ղայէթ սամիմի սուրէթտէ խատարէի աղ- տանլար օլունմըշ տըր : Եարըը կիճէտէն 3 սաաթ էվվէլ Մ. Ֆալիէր վէ մայէթի , Ա- լիանս Ֆրանսէզ թարաֆընտան Եօթ գլիւ- պինտէ վէրիլէն պալօյա կիթմիշլէր տիր :

ԵՈՒՆԱՆ ԳԱԹՕԼԻՔԼԷՐԻ

Եունան Գաթօլիքլէրի , վագթիյլէ Օն իւչիւնճիւ Լէօն Բաբասըն , անի բուհա- նիլէրինի Ռումճա վէ Ռում արարօղութիւ- նըյլա իճրա իթմէք իչին միւսաատէ խաթէ- միշլէր իտի : Պու աէֆա Վաթիգան նէզ- տինտէ իսթիսալարընը թէքրար իթմիշլէր տիր : Էկէր իսթէտիքլէրի միւսաատէյի իս- թիհսալ խաէրլէր իսէ , Գաթօլիք վէ Օր- թօտօգս Քիլիսէլէրի արասընտա եալընըզ պիր ֆարգ գալաճագ տըր : Գաթօլիք քի- լիսէլէրինտէ Բաբա հազրէթլէրինին իսմի , վէ Օրթօտօգս քիլիսէլէրինտէ Թէմին ե- պիսկօպօսընըն իսմի զիքր օլունաճագ տըր : Պունտան պաշգա Եունանիսթանտա Գաթօլիք քիլիսէսի բէիսլիկինէ Եունան Գաթօլիք միւթէհաիզանը բէհպէրլիկինտէն պիրի թային գըլընաճագ տըր :

ԲԱԲԱ ՀԱԶՐԷԹԼԷՐԻՆԻՆ ՅՈԲԷԼԵԱՆԸ

Իրլանտա Գաթօլիք միւթէպէր գատըն- լարը , Բաբա հազրէթլէրինէ , Յօբէլեանը միւնասիպէթիյլէ գըյմէթտար հէտիյէլէր կէօնտէրմիշլէր տիր : Պու հէտիյէլէր իչին- տէ , Պաաարագ Թագտիմինէ մախսուս օ- թուզ միւխթէլիֆ թագըմլար , գըյմէթտար թաշլար իլէ միւզէյեէն սկիհլէր վէ սըրմա իլէ իշլէնմիշ Բաբա հազրէթլէրի իչին պէօ- յիւք պիր մանթօ պուլունմագտա տըր : Իրլանտալըլար , պու պապաէ լազըմ օլան աղչէյի , քէնտի արալարընտա թօփլամագ իչին պիր իլանէ աէֆթէրի աչմըշլար տըր :

ՄՈՒՍԻԳԻ ՏԷՐՍԻ ՎԷ ՌԱԳՍ

Քեմանն տէրսի ալմագ վէ ռագս էօյրէն- մէք արզու իտէնլէրին՝ չէրայիթի լազըմէ հագգընտա կէօրիւշմէք իւզրէ , Պէյօղլունտ- չա Գալաթա սէրայը իթթիսալինտէ Եէնի- չարշը սօգագընտա 14 Ն.ըը մահէլլէ միւ- ռաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր :

3—5

ԿԸՍԱԹՈԼԻԳԻԽԱՆԷ
ՀԱՎԱՏԻՍԻ

ԱԶԴ.— Առաջիկայ կիրակի 13 Յուլիս, Պէօյիւքտէրէի Ս. Պօղոս եկեղեցւոյս տօնախմբութեան օրն ըլլալով, Ամեն. Գերերջ. Հոգեւոր Տէրն մեր Պօղոս-Պետրոս ԺԲ. Սապպաղեան Կաթողիկոս-Պատրիարք Տանն Կիլիկիոյ, հանդիսաւոր Զաթաւոր Պատարագ պիտի մատուցանէ նոյն եկեղեցւոյն մէջ ժամը 9 1/2 ին (ը. Ե.), որ է 2 (ը. Թ.)։ Իսկ յետ միջօրէի ժամը 4 1/2 ին, (9 ը. Թ.), Արհ. Գեր. Լեւոն Վ. Քէչէճեան՝ Արքեպիսկոպոս Սեբաստիոյ-Եւդոկիոյ, երեկոյեան ժամերգութեան հանդիսադիր պիտի ըլլայ. յետոյ Գերյ. Հ. Գաբրիէլ Մ. Վ. Մէնէվիշեան աւուր պատշաճի քարոզ պիտի խօսի. և ի վերջոյ Ամենաաւուրբ Հաղորդութեան Թափօր և օրհնութիւն պիտի կատարուի։

ՅՈՎՀ. Վ. ՄԻՍԻՔՃԵԱՆ

Ժողովրդապետ եկեղեցւոյ Ս. Պօղոսի

Պէօյիւքտէրէ, 7 Յուլիս 1908

⁂ Հալէպ Մէրխասաը Արհ. Արքեպիսկոպոսըն Թալէպի վէ բիւթիւ Կ-Բաթբիգ էֆ. հազրէթլէրինին էմր վէ մուսաատէսի ուզէրինէ, Գեր. Անտոն Վ. Սիսլեան՝ եարըն չէհրի մէզքիւրէ ազիմէթ իտէճէկտի կիպի, Գեր. Յովհաննէս Վ. Շատարեւեան տախի՝ եարըն մէմլէքէթի պուլունան Մարաշա ազիմէթ իյլէյէճէք տիր։

⁂ Երմէնի մութէպէրանընտան Աղաթան էֆ. Թանթապրուն՝ Պէյօղլունտա Էսաեան մէքթէպինէ 1300 լիրա գըյմէթինտէ պիր խանէ թէրք վէ իհտա իթմիշ տիր։

ԹԷՇԷՔՔԻՒՐ

Բէֆիգի մուհթէրէմիմիզ Փունջ ղազէթասը սահիպի իւթիւաղը Սիմոն էֆ. Ալաճաճեան՝ ղազէթամըզըն 25ինճի սէնէսինէ պասմը գատէմ իթմէսինտէն տօլայը կէօնտէրտիկի պիր նամէի մախսուսա թապրամը սամիմանէ վէ նազիքեանէ իլէ պէեանը թէպրիքեաթ վէ թէմէննիեաթ իյլէտիկի կիպի, ղազէթասըն 3029 Ն.լը նիւսխասընտէ տախի պիր ֆըգրա թէպրիքիէյի խալիսանէ տէրճ իյլէմիշ օլտուղընտան, մուհթէրէմ ըէֆիգիմիզէ պիլխասսա թագտիմի թէշէքքիւր վէ մէմնունիյէթ իյլէրիզ։

ԵՂԻԱ ԷՖ. ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

Երմէնի իւտէպասընտան վէ էրպապը գալէմինտէն Եղիա էֆ. Տէմիրճիպաշեանըն, խայլի զէմանտան պէրու խասթա օլտուղը վէ ազըլնա սախի խալէլ կէլմիշ պուլունտուղը հալտէ, կէչէն կիւն, Պէյօղլունտա վագը խանէսինտէ քէնտիյի ատմագլա թէլէֆի նէֆս իթտիկի թէէսսիւֆէն խապէր ալընմըշ տըր։ Թէլէֆի նէֆսի՝ ազըլնտա օլան խալէլտէն նէշէթ իթմիշ օլմասընա մէպնի, պաթրիգ բիւթիւ Օրմանեան էֆ. հազրէթլէրի թարաֆընտան՝ ճէնազէսի ալայընըն մէրասիմի բուհանիէ իլէ իճրասընա գարար վէրիլմիշ, վէ պու կիւն հէր սընըֆտան բէք չօգ զէվաթը մութէպէրէ հազըր օլտուղը հալտէ, մէրասիմի մէզքիւրէ Պէյօղլունտա Պալըգ բազարընտա վագը Ս. Երրորդութիւն քիլիսէսինտէ իճրա օլունմըշ տըր։

Եղիա Տէմիրճիպաշեան, Խասքէօյտէ մութէպէր պիր ֆամիլեատան տօղմուշ, Շահնազարեան մէքթէպինտէ իքմալը թահսիլ իթմիշ, Մարսիլիատա թիճարէթ մէքթէպինտէ պիր միտտէթ գալմըշ վէ Տէրսաատէթտէ տէվաիրի հիւքիւմէթին մութէրճիմլիկինտէ պուլունմըշ իսէ տէ, մէյլ վէ իսթիտատը քիթապէթէ մախսուս օլտուղընտան, մէքթէպ մուալլիմլիկինէ, ղազէթա մուհարրիրլիկինէ սալիք օլմուշ, Գրական եւ Իմաստասիրական Շարժում խամիյլէ պիր մէճմուայը մէվգութէ չըգարմըշ, Երկրագունդ նամ մէճմուանըն սէր մուհարրիրլիկինի տէրէօհտէ իյլէմիշ, վէ Մարսիլիատա պուլունտուղը զէման Մօնիթօր Լիթէրէր է Ֆինանսիէ խամիյլէ էսէպէյաթտան վէ անվալը մալիէյէն պահիս հաֆթալըգ պիր մէճմուա չըգարմըշ տըր։ Երմէնիճէ մէզալաթը վէ նաթրգէրտաղլըղը թագտիր օլունտուղը կիպի, ֆրանսըզճա քիթապէթ վէ լիսանը տախի՝ Վ. Հիւկօ թարաֆընտան պիլէ թաքտիր օլունմըշ տըր։ Ֆրանսըզճատան էրմէնիճէյէ վէ էրմէնիճէտէն ֆրանսըզճայա իքի լուղէթ քիթապը տախի թէէլիֆ վէ նէշր իթմիշ տիր։

Անճագ սօն վագըթլարտա խասթալըղը վէ ֆիքիրճէ զաաֆէթի սէպէպիյլէ ալէմը քիթապէթտէն չէքիլմիշ վէ ազըրլասընըն մուավէնէթի վէ Իավէճի պիր գատընըն հիմմէթիյլէ եաշամագտա իքէն, պու եօլտա վէֆաթը՝ թէէսսիւֆի աղիմի մուճիպ օլմուշ տըր։ Պիր տէֆա տահա քէնտիսինի տէնիզէ ատմըշ իսէ տէ, օլ վագըթ գուրթարըլմըշ տըր։ Պազը զարիփ վէ նէկտէկէրինէ մուղայիր էֆքեարը՝ խաթըրըլընտա աթֆ օլունուպ, էտիպ վէ շաիրի մուամաիլէյհին զայըը էպէտիսի՝ հէր հալտէ մուճէթճէ զայեաթը մուհիմմէտէն մաատուտ տըր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Սէլանիք վիլայէթի վալիլիկինէ՝ ճէզաիրի Պահրը Սէֆիտ վալիսի տէվլ. Նազըմ փաշա հազրէթլէրի, ճէմիյէթի բուսումիէ ազալըղընա՝ Երզրում վալի մուավինի սապըգը Իպրահիմ Սուսա էֆ., Գըրգ-Քիլիսէ սանճաղը մութէսարրըֆըղընա՝ Լազիսթան մութէսարրըֆը Մուհիտտին բաշա, Պազը Ալի խիթիշարէ օտասը մուավինլիկինէ՝ Մէհէմմէտ Միւնիր պէյ, Մամուրէթ իւլ Ազիզ վիլայէթի թահսիլաթ մուտիրլիկինէ՝ Պէյգօզ գազասը թահսիլաթը ումումիէ մէմուրը սապըգը Ֆէհիմ էֆ. թայեին. Լա Հէյ սէֆիրի Եուսուֆ Միսաք էֆ. հազրէթլէրինէ պալէա, Շէհպէնտէրխանէլէր մուֆէթթիշլէրինտէն Մէհէմմէտ Ալի պէյէ սանիէ մութէմայիզի, Զիրաաթ պանգասընըն Տէրսաատէթ մուհասէպէ չիւպէսի մէմուրը Գատրի պէյէ սանիէ սանիսի բիւթպէլէրի թէվճիհ. Էտիրնէ վիլայէթինտէ Միւրէֆթէ գայմագամըղը՝ Մէքթէպը մուլքիէյի Շահանէ մէզունլարընտան օլուպ, Խուտավէնտիկեար վիլայէթի մայէթինտէ իգամալը մուտաէթի նիզամիէ իտէն Իսքիւտ Ձախարիատիս էֆ.յէ, Մանասթըր վիլայէթինտէ Մաթ գայմագամըղը՝ վէքալէթինտէ պուլունան Ճէմալ պէյէ թէվֆիգ. Սէրայը Հիւմայունու քեաթիպլէրինտէն Վասըֆ պէյէ Զնճի Օսմանի, Գալաթա էմթաայը էճնէպիյէ կէօմրիւկիւ նէզարէթի մաիիֆաթըրտա սէր մուայէնէ մէմուրը Նուրի էֆ.յէ 4ունճիւ Օսմանի նիշանլարը իհսան.

⁂ Աթինա սէֆարէթի Սէնիյէսի իքինճի քեաթիպի Շիւքրի պէյէ սանիէ մութէմայիզի, Զիրաաթ պանգասընըն Տիարպէքիր չիւպէսի մէմուրը Նէճմէտտին էֆ.յէ սանիէ սանիսի, Միս ճէզիրէսի մութէսարրըֆընտան Հաճի Անտոն Եանաքի էֆ.յէ սալիսէ բիւթպէլէրի թէվճիհ. Ճիտտէ մուհասէպէճիլիկինէ՝ Գարահիսարը Սահիպ մուհասէպէճիսի Խալիտ էֆ., Գարահիսարը Սահիպ մուհասէպէճիլիկինէ՝ Ճիտտէ մուհասէպէճիսի Ալի Րիզա էֆ. թայեին. Իզմիր սանճաղընտա Գանտէրէ գայմագամըղը՝ Իւրքիւպ գայմագամը Լապատը Իսմայիլ Հագգը էֆ.յէ թէվֆիգ. Պազտատ բուսումաթ նազըրը Լապաթը Հաատի էֆ.յէ 3ունճիւ, ճուտուպ Իրանիէ պիրինճի մանիֆըլատա գօմանտանը էրքեանը հարպիէ գօլ աղասըլարընտան Խիմպալլա էֆ.յէ 4ունճիւ Օսմանի նիշանլարը իհսան պույրուլմըշ տըր։

ՏԱԽԻԼԻԷ

Զաթը հազրէթի Բատիշահիյէ արզը թաազիմաթ իթմէք իւզրէ, քեամիլի ճուսուսի Մ. Ալֆրէտ Սթէատ իլէ պիրլիքտէ ճումա իրթէսի կիւնիւ չէհրիմիզէ կէլէն վէ Բէրա Բալլաս օթէլինէ ինէն Զաթիպար էմիրի Սէյտ Ալի պին Համուտ հազրէթլէրի, իքի կիւն Տէրսաատէթտէ գալտըգտան վէ բազար կիւնիւ Մապէյնի Հիւմայունա պիլ ազիմէ, Զաթը հազրէթի Շէհրիարի իլէ մուլագաթ իթտիքտէն վէ չէհրիմիզըն չայանը թէմաշա մահալլէրինի զիեարէթ իյլէտիքտէն սօնրա, բազար իրթէսի կիւնիւ Շարգ Սիւրաթ գաթարըյլա մուֆարագաթ իյլէմիշ տիր։ Կէրէք էմիրի մուվասալէթինտէ վէ ազիմէթինտէ վէ կէրէք Տէրսաատէթտէ գալտըղը միտտէթ զարֆընտա, թարաֆը հազրէթի Բատիշահիտէն հագգընտա իհթիրամաթը մախսուսէ կէօսթէրիլմիշ, մէրասիմի խաթիզապլիէ վէ թէշրիֆաթիյէ վէ միհմանտարըղ իչին մէմուրինի մախսուսէ թայեին պույրուլմուշ, վէ բազար աքշամը Սաատապատ հազրէթլէրինին զօնագընտա էմիրի մուշարիլէյհին չէրէֆինէ պիր զիեաֆէթ վէրիլմիշ տիր։— Էմիր Սէյտ Ալի պին Համուտ հազրէթլէրի, իլք տէֆա օլմագ իւզրէ, չըգտըղը սէնէ Բատիշահ իչինտէ տախի Տէրսաատէթի զիեարէթ իյլէմիշ տիր։

—Հիւքիւմէթի Սէնիյէ հիտայընտա Ֆըրանսասըն Շընայտըր տէսթկեահընտա իմալ իտիլմիշ օլան Թաշօզ նամ թօրբիտօ քէչէր՝ Զանագ-գալէյէ վասըլ օլմուշ, վէ թէսլիմ վէ թէսէլլիւմ մուամէլէսինի իճրա իթմէք իւզրէ Պիւքնամ բաշա իլէ մէզքիւր սէֆինէնին միւրէթթէպաթը մահէլլի մէզքիւրէ կիթմիշլէր տիր։

—Աթինա Օսմանլը սէֆարէթխանէսինտէ, Բարիզ Օսմանլը սէֆիրի հազրէթլէրինին չէրէֆինէ իքինճի տէֆա օլարագ կէչէն բէնչշէնպէհ կիւնիւ քէչիտէ օլունան զիեաֆէթտէ, Ալմանիա, Ավուսթրիա, Րուսիա սէֆիրլէրիյլէ, Ֆրանսա վէ Իթալիա սէֆարէթլէրի մասլահաթկիւզարլարը, Բարիզ սէֆարէթի Սէնիյէսի պաշ քեաթիպի Լուտֆի պէյ, Աթինա սէֆարէթի Սէնիյէսի վէ Բիրէ պաշ շէհպէնտէրլիկի մէմուրլարը հազըր պուլունմըշլար տըր։ Եունան խարիճիէ նազըրը Մ. Թէօթոքիս՝ բէնչշէնպէհ սապահը Օսմանլը սէֆարէթխանէսինէ կիտէրէք, Բարիզ սէֆիրի Միւնիր բաշա հազրէթլէրինի զիեարէթ իթմիշ տիր։ Ճումա կիւնիւ Եունան գրալը թարաֆընտան մուշարիլէյհին չէրէֆինէ պիր զիեաֆէթ վէրիլմիշ տիր։

Բէնչշէնպէհ աքշամը Օսմանլը սէֆարէթխանէսինտէ էճնէպի սէֆիրլէրինէ մուքէմմէլ պիր զիեաֆէթ քէչիտէ օլունմըշ տըր։ Միւնիր բաշա հազրէթլէրի՝ Աթինատան Պէլկրատա կիթմիշ տիր։ Պիր գաչ կիւն տախի օրատա գալտըգտան սօնրա, Տէրսաատէթէ ավտէթ իտէճէք տիր։

—Երզրում վալի մուավինլիկինէ թայեին օլունան Անթուան էֆ. Պիլլօր՝ Յունիս 26տա Թրապիզոնա մուվասալէթ վէ վալի իլէ տէֆթէրտար պէյ հազարաթընը վէ պազը էրքեանը հիւքիւմէթի զիեարէթ իթմիշ, վէ Յունիս 28տէ Երզրումա մութէվէճճիհէն հարէքէթ իյլէմիշ տիր։

—Ինկիլթէրրանըն Տէրսաատէթ սէֆիրի մութէվէֆֆա Սըր Նիգօլաս Օ'Գօնօրըն՝ Հայտար-բաշատա Ինկիլիզ գապրիսթանընտաքի մագպէրէսի իւզէրինէ եարըլմագտա օլան մէրմէր մաատուտ Սեպտեմբերէ գատար իքմալ պուլաճագ տըր։ Լէտի Օ'Գօնօր՝ պու այ Տէրսաատէթէ վասըլ օլաճագ տըր։ Զաթէն էշեասընըն պէօյիւք գըսմը կէլմիշ տիր։

—Րումճա ղազէթալարտա օգունտուղըն կէօրէ, Փընալը-Ատասա էօքսիւզ գըզլար էթթիմխանէսինին մուէսսիսի մութէվէֆֆա Սինեօնաքի Սիմէօսօղլըն զէվճէսի՝ մէզքիւր էթթիմխանէ եանընտա եէնի պիր տաիրէ ինշասը իչին 8000 լիրայի օսմանի իհտա իթմիշ տիր։ Մումաիլէյհա, Րում բաթրիկի բիւթիւ. էֆ. հազրէթլէրինէ եազտըղը պիր մէքթուպտա տախի, մէզքիւր էթթիմխանէտէ 50 նէֆէր տահա էօքսիւզ գըզլարըն գապուլ իչին, 20 պին լիրայի օսմանի թէրք իթտիկինի պիլտիրմիշ տիր։

—Րումճա Էֆիմէրիս վէ Բրօյա ղազէթալարը, մուղայիրի ուսուլ հարէքէթլէրինտէն տօլայը թաթիլ օլունմուշլար տըր։

—Տէրսաատէթ վէ վիլայեաթըն թէմիզլիկի վէ թէզեինաթը իչին Շէհիր էմանէթինին թահսիլ իթտիկի բուսումըն պագայասընըն թահսիլինէ մէմուր օլանլարա վէրիլէն 100տէ 10ըն, թահսիլաթըն վագթ ու զէմանըյլա իճրասընա տիգգաթ իլէ պէրապէր, թէշվիգ օլմագ իւզրէ, բուսումը սաիրէ թահսիլտարլարընա իթա օլունտուղը կիպի, 100տէ 15է իպլաղընա գարար վէրիլմիշ տիր։

—Երպապը ֆէսատտան օլուպ, ճինայէթլէ իթհամ օլունմըշ վէ տէրտէսթ իտիլմիշ օլան Վ. Տէօքմէճեան, Բիլօս, Օր. Սիրոբեան, Ն. Մ. Գաբամաճեան, Օր. Քիւչիւքեան, Թարթարեան, Յակոբ Թէօտորեան, Մարի Պէյլէրեան, Օր. Կաչէլեան վէ Փօրթուգալեան նամլարընտաքիլէրըն, Մահքէմէի Ճինայէթտէ մուհաքէմէ օլունմագ իւզրէ հէր նէրէտէ կէօրիւլիւրլէր իսէ, Զապըթայա Աալիյէ մէմուրլարընըն տէրտէսթ իտիպ, մահքէմէի մէզքիւրէ թէվգիֆխանէսինէ թէսլիմ իթմէլէրի իչին, Տէրսաատէթ Իսթինաֆ միտտէիի ումումիլիկինտէն ախզ ու կիրիֆթ միւզէքքէրէսի նէշր օլունմըշ տըր։

—Պօրսա մուամէլաթընտան իլէրի կէլէն միւնազաալարըն, ուսուլէն Թիճարէթ մահքէմէլէրինտէ բույէթ իտիլմէսի լազըմ կէլտիկինէ տաիր Պօրսա եէնի մէճլիսի թարաֆընտան վէրիլէն գարար՝ Էնճիւմէնի աալիէճէ թէտգիգ օլունարագ, էսնաը իւզէրինէ այնէն վէ նագտէն փուգու պուլան ալըմ սաթըմտան նէշէթ իտէն տավալարըն մահքէմէճէ թէտգիգ վէ բույէթինէ, վէ ֆիյաթըն եիւքսէլմէսի եախօտ տիւշմէսի էսասընա միւսթէնիտ, եանի հավայի իթիպարի մուամէլաթա միւթէալլիգ սէնէտաթ վէ մուգավէլաթըն մահքէմէլէրտէ պագըլմասը նամըշրու օլտուղընտան, պունլարտան նէշէթ իտէն տավալարըն Պօրսա մէճլիսինտէ ֆասլը իգթիզա իտէճէկինէ տաիր էվվէլճէ վէրիլմիշ օլան գարար թաստիգ իտիլմիշ տիր։

—1322 սէնէսի մարտընտան իթիպարէն իհալէ վէ իլթիզամ օլունան աշար պէտէլաթըընա բէհրին մագամընտա ալընան միւլթէզիմ վէ քէֆիլլէր էմլաքընըն 4 սէնէլիք հասըլաթը պօրճա քեաֆի կէօրիւլտիւկիւ հալտէ, մէզքիւր էմլաք սաթըլմայըպ, պօրճուն պու սուրէթլէ թէսվիյէսի հագգընտա իճապ իտէնլէրէ թէպլիղաթ իճրա իտիլմիշ տիր։

—Պէլկրատ ժիմնասթիգ մէքթէպի թալէպէսի, մուալլիմլէրիյլէ պիրլիքտէ պէրայը զիեարէթ Տէրսաատէթէ կէլմիշլէր տիր։

—Իզմիր, Նիէֆ վէ Գարապուրունտա եէնի թէլէկրաֆ խաթթլարը թէէսիս օլունմըշ տըր։

—Իզմիր Լաթին-գաթօլիքլէրի, Բաբա հազրէթլէրինին Յոբելեան միւնասէպէթիյլէ ոթլաս ուզէրինէ իյլէնմիշ գըյմէթտար պիր Շարգ խալըսը իհտա իտէճէքլէր տիր։

—Վիլաեաթը Շահանէտէ չունուն պունուն եէտը թասարրուֆընտա պիլա սէնէտ իպգանի պիր չօգ արազիի էմիրիէ օլտուղը կիպի, արազիի վագֆիյէնին տէ հագգը թասարրուֆ խատասըյլա իչղալ օլունտուղը անլաշըլմասըյլա, թահրիրի էմլաք հէյէթը թահրիրիյէլէրինէ պիրէր էվգաֆ մէմուրը թայեին իտիլէրէք, էսնաի թահրիրտէ պէրապէր պուլունարագ վէ զուհուր իտէճէք օ գապիլ արազի հագգընտա չարթը վագֆ վէ էվգաֆ նիզամնամէսի վէճհիլէ մուամէլէ իճրասըյլա, սահիպլէրինտէն լազըմ կէլէն մաթլուպաթըն թահսիլի, վէ արազինին տէ մահէլլէրի վագֆ տէֆթէրլէրինէ գայտը իճապ իտէնլէրէ թէպլիղ օլունմըշ տըր։

—Վիլաեաթը Շահանէտէ իճրա օլունան թահրիրի նուֆուստա եազըլմայըպ, կիզլի գալանլար սօնրատան թէզքէրէի Օսմանիէ ալմագ իչին մուրաճաաթ իթտիքլէրինտէ, հագգլարընտա նէ եօլտա մուամէլէ օլունաճաղը իսթիզան իտիլմիշ տիր։ Թահրիր մուամէլէսի իճրա օլունուպ տա, թահրիրէ տախիլ օլմամըշ օլանլար՝

թաշրատա պուլունտըգլարը հալտէ , մըխթարլարտան , վէ Տէրխաստէթտէ խսլէր , իմամլարը թարաֆընտան վէրիլէճէք իլմուխապէր՝ վիլայաթը Շահանէտէ մահէլլէրի մէճլիսի խտարէլէրինէ վէ Տէրխաստէթտէ Շէհիր էմանէթինէ թէվտի օլունարագ , թէագիգաթը լազըմէ իճրա խտիլմէսի , վէ խտարէ մէճլիսլէրի թարաֆընտան թէագիգաթը վագըա իւզէրինէ թանզիմ խտիլէճէք մազպաթալար՝ Նուֆուս խտարէլէրինէ վէրիլէրէք , օնտա կէօրէ նուֆուս թէզքէրէլէրինին թանզիմ վէ իթա օլունմասը՝ հէր հալտէ մուվաֆըգ օլաճագը կիպի , գոյալարճա տա գարըշըգլըգը մուճիպ օլմայաճագընտան , պու սուրէթլէ իճրայի մուամէլէ խտիլմէսի՝ իճապ իտէնլէրէ պիլտիրիլմիշ տիր :

—Վիէննատա Ավուսթրիա վէ մէմալիքի Շարգիէ թիճարէթ շիրքէթինին՝ Հէրէքէ ֆապրիգասի Հիւմայունընըն աճէնթէլիկինի տէրէօհտէ իւլէտիկինի Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ եազարագ , մէզքիւր ֆապրիգատա 1300 ամէլէտէն զիյատէ իշճի չալըշտըգընը լիսանը սիթայիշ իլէ զիքր իթմիշ տիր :

—Իպրահիմ Պէյըպալաս պիրատէրլէր թիճարէթխանէսի՝ 700,000 ֆրանգ աչըգ իլէ իգհարը իֆլաս իթմիշ տիր :

—Պիր գաչ կիւնտէն պէրու շէհրիմիզտէ շիտտէթլի պիր սըճագ հիւքմ սիւրմէքտէ : Կէչէն կիւն միզան իւլ հէրարէ կէօլկէտէ 32-35 վէ կիւնէշտէ 50 տէրէճէյէ գատար չըգմըշ տըր : Աղշամա տօղրու իսէ , անճագ պիր տէրէճէ թէնէզզիւլ իթմիշ , կէճէ պիլէ 28 տէրէճէտէն աշաղըյա էնմէմիշ տիր :

—Սամաթիատա թիֆօ խասթալըգը իճրայի հիւքմ իթմէքտէ տիր :

—Եէնիքէօյտէ զուհուր իտէն թիֆօ վէ չիչէք խասթալըգլարը , Շէհիր էմանէթինճէ իթթիխազ օլունան թէտապիր սայէսինտէ մունտէֆի օլմըշ տըր :

—Սօն հաֆթա զարֆընտա , շէհրիմիզտէ , 2սի գըզամուգ , 2սի գուշ պաշըն , 8ի չիչէք , 16սը թիֆօ , 31ի վէրէմ վէ 10ը թէնէֆֆիւս խասթալըգլարընտան օլմագ իւզրէ 225 քիշի վէֆաթ իթմիշ տիր :

—Սօն կիւնլէրտէ Եանիատա վէ վիլայէթին տիկէր ճիհէթլէրինտէ ազ չօգ շէտիտ զէլզէլէլէր հիս օլունմըշ տըր :

—Սէլանիքտէ էլէքթրիգլի պիր թրամվայ , աչըգ պիր արապա իլէ միւսատէմէ իթմիշ , վէ արապատա տուրմըշ օլան պիր սիւրուճիւ գումպանեանըն աժանը Մ . Տավիտ Գօհէն իլէ պիր թարիկ՝ ազ չօգ աղըր սուրէթտէ մէճրուհ օլմուշլար տըր :

—Մախսուսէնին 5 Ն .ը վափօրը , պազար ագշամը սօն բօսթա օլարագ քէօբրիւյէ կէլմէք իւզրէ Գասըմփաշատէն հարէքէթ իթմիշ օլտուղը հալտէ , իսկէլէյէ եագըն գարայա օթուրմըշ տըր : Անատօլը տէմիր եօլու գումփանիասընըն մուշ վափօրլարը եարտըմա եէթիշէրէք , ազ չօգ ուղրաշտըգտան սօնրա գուրթարըլմըշ տըր : Վափօր , իսալի կէճ քէօբրիւյէ վասըլ օլապիլմիշ տիր :

—Թօգատ թուզլանըլարընտա 2000 քիշինին թէլէֆ օլտուղընը Մօնիթէօր գազէթասը եազմըշ տըր :

—Պարիզին եազընընտա Մարիա նամ Ինկիլիզ վափօրըյլա Օսմանլը պանտէրալը Պանտըրմա նամ վափօր՝ եէկտիկէրինի կէչմէք իսթէմէքլէ , արալարընտա պիր միւսատէմէ վուգու պուլմըշ , իքիսի տէ ճիւզիճէ սագաթլանմըշ տըր :

—Պու սէնէ Սիվաս վիլայէթինին հէր թարաֆընտա մէզրուաթըն պէրէքէթլի օլտուղընը վիլայէթ գազէթասը եազըեօր :

—Եվրօպանըն պազը թարաֆլարընտա շիտտէթլի ֆուրթունա , սու ճօշմասը վէ շիտտէթլի եաղմուրլար եաղմասը էքսէքսիզ օլուպ , պու քէրրէ Ավուսթրիանըն Ենապրուգ պէլտէսի թէբէլէրինէ տէ բէք չօգ գար եաղմըշ տըր : —Բարիզտէն ալընան պիր թէլէկրաֆա կէօրէ , Բուտաթիէ եագընընտա պիր շիֆթլիկէ սաիգա տիւշէրէք , 10 քիշի իլէ չիֆթլիքտէքի հայվանաթ թէլէֆ օլմուշ տըր :

ՕՍՄԱՆԼԸ ՊԱՆԳԱՍԸ

1908 Ապրիլ 30 պիլանչօսու

ՄԱԹԼՈՒՊԱԹ

	Օսմ. Լր.	
Էսհամ—Սէրմայէտէն տէտիյէ օլունմամըշ էսհամ	5,500,000	
Սանտըգ	4,200,864	41
Ինկիլիզ , Ֆրանսըզ վէ Ալման տէվլէթ էսհամը	1,121,952	34
Ալընան տիկէր թահվիլաթ	2,496,866	31
Ճըգտանտա գամպիօլար	3,449,878	69
Խազինէի Հիւմայուն հիսապը ճարիսի	2,108,088	13
Մուխթէլիֆ հիսապաթը ճարիէ	3,127,592	82
Էսհամ վէ էմթիա իւզէրինէ իգրազ օլունան մէպալիղ	4,916,486	43
Էմլաք վէ էշեա	292,813	75
Մութէնէվվիա	169,924	01
	27,384,466	89

ՏԻՒՅՈՒՆԱԹ	Օսմ. Լր.	
Սէրմայէ	11,000,000	
Թէտավիւլտէքի պանգնօթ	1,153,518	
Էօտէնէճէք գամպիօ	1,297,300	27
Մուայէն վատէլի տէբօզիթօ	1,565,581	43
Մուխթէլիֆ հիսապաթը ճարիէ	10,240,836	99
Էօտէնէճէք թէմէթթու	6,217	94
Իհթիեաթը նիզամիէ	1,040,820	
Մութէնէվվիա	7,080,192	26
	27,384,466	89

Ասլընա մուտաբըգ օլտուղը թաստիգ օլունըր
Միւտիրի ումումի Ժ . ՏԷՖԷՍ
Միւտիրի ումումի մուավինի Ա . ՆԻԱՍ
Մուհասէպէ միւտիրի Օ . ՊՐԱՆՏ

ՕՍՄԱՆԼԸ ՊԱՆԳԱՍԸ ԻԼԱՆԼԱՐԸ

100տէ 4 ֆայիզլի Թէնպէքի թահվիլաթը միւլթէզէմինին 1/14 Օգոստոս 1902 թարիխինտէ վատէսի խիթամ պուլան 19 Ն .լը գուբօնլարըյլա , 1/14 Օգոս . 1893 թարիխինտէքի քէշիտէտէ ամօրթի իտիլէն թահվիլաթընտան 31/13 Օգս . 1908 թարիխինէ գատար պէրայի թէէտիյէ իպրազ իտիլմէյէճէք օլանլարըն քէէնլէմէնքիւն հիւքմիւնտէ թութուլաճագը՝ թահվիլաթը մէզքիւրէ համիլլէրինէ իլան օլունուր :

1904 սէնէսի 100տէ 4 ֆայիզլի Օսմ . Իսթիգրազ թահվիլաթընըն կէլէճէք Յլս . 1/14տէն իթիպարէն վատէսի խիթամ պուլան 4 նումէրօլու գուբօնլարըն պէտէլի՝ բազարտան մաատա հէր կիւն էօյլէտէն էվվէլ ալաֆ . սաաթ 10տան էօյլէտէն սօնրա սաաթ 2½ա գատար վէ ճումա կիւնլէրի տախի էօյլէտէն էվվէլ ալաֆ . սաաթ 10տան էօյլէյէ գատար Օսմանլը պանգասընըն Գալաթատաքի կիշէլէրինտէ թէէտիյէ խտիլէճէկի՝ թահվիլաթը մէզքիւրէ համիլլէրինէ իլան օլունուր :

Նումէրօլը պօրտրօլարը հավի գուբօնլար մուգապիլինտէ 10 կիւն սօնրա Գալաթատա քեայըն Օսմանլը պանգասը կիշէսինտէն թէէտիյէ օլունմագ իւզրէ պիր մագպուզ իլմուխապէրի վէրիլէճէք տիր :

*** 100տէ 4 ֆայիզլի Օսմանլը Կէօմրիւք թահվիլաթընըն կէլէճէք Յլս . 1/14տէ վատէսի խիթամ պուլան 11 նումէրօլու գուբօնլարըն պէտէլի՝ բազարտան մաատա հէր կիւն էօյլէտէն էվվէլ ալաֆ . սաաթ 10տան էօյլէտէն սօնրա սաաթ 2½ա գատար վէ ճումա կիւնլէրի էօյլէտէն էվվէլ ալաֆ . սաաթ 10տան էօյլէյէ գատար Օսմանլը պանգասընըն Գալաթատաքի կիշէլէրինտէ թէէտիյէ խտիլէճէկի՝ թահվիլաթը մէզքիւրէ համիլլէրինէ իլան օլունուր :

Նումէրօլը պօրտրօլարը հավի գուբօնլար մուգապիլինտէ 10 կիւն սօնրա Գալաթատա քեայըն Օսմանլը պանգասը կիշէսինտէն թէէտիյէ օլունմագ իւզրէ պիր մագպուզ իլմուխապէրի վէրիլէճէք տիր :

*** 1901-1905 սէնէսի 100տէ 4 ֆայիզլի Օսմ . Իսթիգրազ թահվիլաթընըն կէլէճէք Յուլիս 1/14տէն իթիպարէն վատէսի խիթամ պուլան 6 նումէրօլը գուբօնլարըն պէտէլի՝ բազարտան մաատա հէր կիւն էօյլէտէն էվվէլ ալաֆ . սաաթ 10տան էօյլէտէն սօնրա սաաթ 2½ա գատար վէ ճումա կիւնլէրի տախի էօյլէտէն էվվէլ ալաֆ . սաաթ 10տան էօյլէյէ գատար Օսմանլը պանգասընըն Գալաթատաքի կիշէլէրինտէ թէէտիյէ խտիլէճէկի՝ թահվիլաթը մէզքիւրէ համիլլէրինէ իլան օլունուր :

Նումէրօլը պօրտրօլարը հավի գուբօնլար մուգապիլինտէ , 10 կիւն սօնրա Գալաթատա քեայըն Օսմանլը պանգասը կիշէսինտէն թէէտիյէ օլունմագ իւզրէ պիր մագպուզ իլմուխապէրի վէրիլէճէք տիր :

*** 1896 սէնէսի 100տէ 5 ֆայիզլի Օսմանլը Իսթիգրազ թահվիլաթընըն կէլէճէք Յուլիս 1/14 տէն իթիպարէն վատէսի խիթամ պուլան 24 նումէրօլը գուբօնլարը իլէ իշպու Յունիս 3/16տա քէշիտէ իտիլիպ ամօրթի իսապէթ իտէն թահվիլաթը մէզքիւրէ պէտէլաթընըն՝ բազարտան մաատա հէր կիւն էօյլէտէն էվվէլ ալաֆ . սաաթ 10տան էօյլէտէն սօնրա ալաֆ . սաաթ 2½ա գատար վէ ճումա կիւնլէրի էօյլէտէն էվվէլ սաաթ 10տան էօյլէյէ գատար Օսմանլը պանգասընըն Գալաթատաքի կիշէլէրինտէ թէէտիյէ խտիլէճէկի՝ թահվիլաթը մէզքիւրէ համիլլէրինէ իլան օլունուր :

Նումէրօլը պօրտրօլարը հավի գուբօնլար մուգապիլինտէ 10 կիւն սօնրա Գալաթատա քեայըն Օսմանլը պանգասը կիշէսինտէն թէէտիյէ օլունմագ իւզրէ պիր մագպուզ իլմուխապէրի վէրիլէճէք տիր :

Տէրխաստէթ , 30 Յունիս 1908

12—5

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

	Ղշ.	բր.
Թէվհիտ խտիլմիշ էսհ. ում.	103	15
Րումէլի շըմէնտըֆէրի Ֆր.	174 ¼	
Օսմ. Սիկրթ . շիրքէթի Լ. Օ.	4	10
Տէրխ . Թրամվայ գուբ .	7	5
» » Թահվ ֆր.	482	
Րէժի	19	30
Տէրխաստէթ Րըխթըմ	435	
Տէրգօզ	302	
Անատօլը շըմէնտըֆէրի գուբ .	15	55
» » Թահ .	522 ½	

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻԵԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ.տան	Ղշ.	բր.
Պէեազ մէճիտիյէ ֆարգը	107	30
Մէթալիք	101	20
Բօլ	92	
Ֆրանսըզ ալթունը	87	14
Ինկիլիզ լիրասը	109	32
Գըրմըզ	50	
Րուսյա քեաղըտ	8	67

Սահիպը իմթիեազ վէ մեսուլը դազեթա
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆ
ԻՏԱՐԷԽԱՆԷ
Պէյօղլունտա, Թագսիմ ճատտէսինտէ Ն. 65

‖ 119 ‖

ԽԷԹԱ

Ալէն Բօրնիք , պիր հաֆթա գատար տէվամ իթմիշ օլտուղը հալտէ , պիր էօմր գատար քէնտիսինէ ուզուն վէ լաթիֆ կէօրիւնմիւշ օլան աշգ ու մուհապպէթ զէմանընը , մէզպուրէնին քէնտի էվինէ կէլմիշ օլտուղընը , վէ պիր կիւն տէ գաթը ալէտըգյա տախի մէզպուրէտէն պիր մէքթուպ ալտըղընը խաթըրլըյօր :

Մէրգումէյի , պու մէքթուպը եազմայա քէնտի իգտիրարը գալպի թահրիք իթմիշ իտի . չօճուգլարընը վէ քէնտիսինի սէվմէքտէ պուլունան զէվճինի տիւշիւնմիւշ իտի :

Օ կէճէ գատըն , պու խէթասընտան տօլայը գանը եաշլար տէօքմիւշ իտի . Ալէն , մէքթուպը ալտըղտան սօնրա , մէզպուրէ իլէ սօն միւլագաթընտա կէօրտիւկիւ սօղուգ մուամէլէտէն օ գատար մութէէսսիր օլտու քի , օ անտէ պիւթիւն սաատէթի մահվ օլմուշ օլտուղընը անլատը : Շիմտի իսէ , պու կէնճ գատընըն , գայագըլ պիր հալտէ վէ պաշընտա պուզլար գօնմուշ օլարագ , սայըգլըտարագ եաթագ իչինտէ եաթմըշ պուլունտուղընը տիւշիւնտիւքճէ , ֆէվգէլատէ մուազզապ վէ միւզտարիպ պուլունմագտա իտի :

Ալէն Բօրնիք , գաթը ալէտագա իթտիքտէն սօնրա , չայէտա օ էօլիւրսէ , քէնտիսինին տէ եաշամամասը լազըմ՝ գարարլաշտըրմըշ իտի :

Մէրգում , մատամ Լը Պարթէլին գարշըսընտա պուլունտուղը սըրատա պիր գաչ տէֆա էլինի կէօզիւ իւզէրինէ կէօթիւրմիւշ իտի , պու տէֆա տախի այնի հարէքէթի թէքրար էյլէտի : Վագըթ վագըթ եարասը եէնիտէն աչըլարագ , ազաճագ գան՝ հախամէթինտէ իտիթինէ վէճէկինի գանի խախեօրտու :

Ալէն , կէնճ գատընըն տատասընտա հէր կէլիշինտէ օթուրմըշ օլտուղը գօլթուգը իսկէմլէտէ օթուրուպ , սօն տէֆա օլմագ իւզրէ , մէզպուրէնին խանէսինտէքի քէօշքտէ պուլունտուղլարընտա , արալարընտա ճէրէեան իթմիշ օլան սէօզլէրի խաթըրլատը , վէ պիր միւտտէթ տէրին միւլահազաթ տէրեասընտա տալտըգտան սօնրա , սինիրլէրինին թահրիքիյլէ հէման օթուրտուղը իսկէմլէտէն գալգըպ , բեանօնըն էօնիւնէ կիթտի , վէ պիր գաչ միւզիքի հավա չալըպ , այնի վագըթտա սէս իլէ տէ օգուտու :

Սօն պէյիթի հէնուզ պիթիրմիշ իքէն , գափու չալընտը : Ալէն , քէնտիսինի թօպլատը , ֆագաթ աչըգ մը , աչմասըն մը , տէյի պիր միւտտէթ տիւշիւնտիւ իսէ տէ , գափուճը գապընտա , կէլէնլէրի եօգլարը չըգարմասը իչին միւսաատէ իթմիշ օլտուղընտան , գափույը աչտը :

Պիրի կէնճ , տիկէրի եաշլըճա՝ թանըմատըգը իքի քիշի գարշըսընտա չըգտըլար : Պունլարտան կէնճի՝

— Մօսիէօ Ալէն Բօրնիքի կէօրմէք իսթէրիզ , տէտի :

— Պէն իմ մօսիէօ , տէյէ ճէվապ վէրտի Ալէն :

Մուսաֆիրլէրի մէճլիսին՝ մէրգումանը գապուլ իլէ , օտասընտա տավէթ իթտի : Օլտուգճա վագըթ օլան պու օտատա պէօյլէ պիր իշ մասասը վէ պիր գաչ իսկէմլէ գօնուլմըշ , վէ պիր բարավան իլէ եաթագ վէ թուալէթ տախթէսի այըրլմըշ իտի :

Վագըթ՝ ագշամ բատալէրի օլմաղլէ , օտանըն տէրունի եարը գարանլըգ իտի : Կէլէն միւսաֆիրլէր , օտանըն սահիպինէ աթֆը նազար իթմէքլէ , էնլի ումուզլը , ֆագաթ մուազզամ պիր հալտէ կէօրիւնէն վէ կէօզլէրի բարլագ , լաքին էթրաֆը մօրարմըշ պիր տէլիգանլըյը գարշըլարընտա պուլունտուղլարընը կէօրտիւլէր :

Ալէն , թանըմատըգը պու միւսաֆիրլէրինէ մաքինավարի սուրէթտէ իքի իսկէմլէ կէօսթէրտի :

Եաշլը քիմսէ , օլ վագըթ քէլամա աղազլէ ,

— Մօսիէօ , օթուրմագտան էվվէլ , զանն իտէրէմ , քէնտիմիզի սիզէ թագտիմ իթմէլիյիզ :—Եէկէնիմ , մօսիէօ Ժէրար տը Լանգրէյ , տայա վէքիլի տիր , տէտի :

Ալէն , պաշընը էյտի , վէ Ժէրար տախի թէյէսսիւմէն տայըրընը թագտիմ իտէրէք ,

— Մօսիէօ Ժօրժ Բօֆէն , տայըմ տըր . Թրանսվալտա մատէնլէր սահիպի տիր , տէյի պէեան իլէտի :

(Տէվամը)